

KLUB HRVATSKIH HUMBOLDTOVACA
Kroatischer Humboldtianer - Klub

Marulićev trg 19
10000 ZAGREB
H r v a t s k a

Tel. i fax: 01/417-048, 01/448-566
e-mail: khh@khh.humboldt-club.hr
www.humboldt-club.hr

Zagreb, 29. listopada 2010.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA
REPUBLIKE HRVATSKE
Donje Svetice 38, 10000 Zagreb

ZAKLJUČCI

Tribine Kluba hrvatskih humboldtovaca o nacrtima prijedloga Zakona o znanosti, Zakona o sveučilištu i Zakona o visokom obrazovanju

Klub hrvatskih humboldtovaca održao je svoju tradicionalnu Tribinu na kojoj se, 26. listopada 2010. u Vijećnici Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, raspravljalo o nacrtima prijedloga spomenutih zakona.

Sažimajući uvodničara(e) i diskutante upućujemo predlagачu slijedeće zaključke:

- Znanje, znanstvena djelatnost i obrazovanje su za svaku društvenu zajednicu od strateškog značaja pa im stoga treba posvećivati posebnu pozornost. Hrvatska, međutim, što je vidljivo i ovakvim pristupom izradi zakona u ovom području, nema strategiju i viziju razvoja znanosti i visokog školstva.
- Nejasno je zašto se u ovom trenutku, u posljednjoj godini mandata ove Vlade i Sabora, predlažu ove promjene. Čini se da nacrti prijedloga ovih zakona nisu čak u skladu s proklamiranim političkim odlukama.
- Prijedlozi ovih zakona nemaju, jednostavno rečeno, jasno iskazane ciljeve.
- Nedostaju razvidno navedeni razlozi promjena postojećih zakona, makar ih svakako treba inovirati i mijenjati, ali bez argumentirano navedenih obrazloženja i namjere predlagачa ostaju nejasni i sadržaji.

- Pojedine odredbe u prijedlozima ovih zakona su protuustavne te s tendencijama podržavljenja znanstvenoistraživačke djelatnosti uvođenjem sveučilišnog vijeća i nacionalnog vijeća na način kako je to zamišljeno. Protuustavno je i to kako se sveučilištima nameće struktura i sastav senata.
- Dvojben je, stoga, ustroj sveučilišta i njegova akademska i upravna autonomija.
- Ovako značajne promjene treba raditi u suradničkom odnosu s adresantima i korisnicima tih djelatnosti. Ove prijedloge izrađivalo se bez „javnog poziva“ na administrativno-resorni način, zbog čega su tekstovi neusklađeni, nedorađeni, čak i jezično neuređeni. Negdje se za isto, na primjer, spominju upisnine, a drugdje školarine. Steče se dojam stanovite površnosti u pisanju prijedloga ovih zakona, bez promišljanja o mogućim posljedicama predloženih promjena.
- Vidljivo je zapravo da je u izradi ovih zakona zaobiđena akademska zajednica pa i neka relevantna tijela, npr. Nacionalna vijeća.
- Čak se očito nitko nije niti potrudio simulirati postupke koji bi se odvijali temeljem ovih zakona, jer se u tome slučaju ne bi dogodilo da dva studenta i dva asistenta predlažu dva kandidata za rektora ili donose privremeni Statut sveučilišta.
- U zauzimanju za izjednačavanje studija na visokim školama i sveučilištu prepoznaje se oblik privatizacije društvenog obrazovanja i stvaranje dvojbenog elitističkog pristupa.
- Neprihvatljivo je, jednako tako, uvođenje državnih instituta, kao i opis djelatnosti nacionalnih instituta. Umjesto nacionalnih instituta primjerenije bi, recimo, bilo uvođenje Centara izvrsnosti. Uopće, trebalo bi razraditi podjelu instituta po nekim drugim kriterijima nego ovima kako je to predloženo ovim nacrtima zakona.
- Akademska se zajednica, prema ovim prijedlozima, drži nesposobnom i suspektom, pa ju se od strane države treba nadzirati (čak više nego do sada), dok se, s druge strane, odgovornost za unapređivanje kadrova, ukidanjem matičnih povjerenstava, prebacuje na fakultete, što bi sigurno u većini slučajeva imalo katastrofalne posljedice.
- Predviđena piramida znanja rezultirat će odlaskom mladih znanstvenika u inozemstvo, jer neće imati perspektive napredovanja.
- Postoje, također, i „tehnički“ propusti, kao npr. izostavljanje navođenja sedmog, interdisciplinarnog znanstvenog područja.
- Nažalost, izostao je i Odbor za etičnost u znanosti i visokom školstvu.
- Čudno je i to što se drži da se znanostu može baviti isključivo na radnom mjestu, što je apsolutno nepotrebno ograničenje.
- Zakon bi na jedinstven način trebao riješiti pitanje izbora znanstvenika i profesora emeritusa, uključujući i neke druge mogućnosti predlaganja.

Na osnovi rasprave na Tribini KHH i donesenih zaključaka smatramo da nacрте prijedloga navedenih zakona treba temeljno preraditi, a sumnjamo zapravo koliko ih je uopće i moguće popravljati amandmanima.

Predsjednik
Kluba hrvatskih humboldtovaca:
Prof. dr. sc. Vlatko Previšić